

СТРУКТУРА ЦЬОГО ДОКУМЕНТА

Основні частини

MARC 21 формат для бібліографічних даних : методичні рекомендації :
(скорочений варіант) містить:

- Коротке формулювання позначень змісту всіх полів, визначених у форматі.
- Описи Лідера (Leader) та Довідника (Directory), коротке або детальне (залежить від того, наскільки часто вживається і чи існувала практика заповнення даних).
- Описи подання обов'язкових для заповнення змінних полів і тих, що найчастіше заповнюються (залежить від того, наскільки часто вживається і чи існувала практика заповнення даних). Ці описи розміщено у порядку міток (тегів) полів і узгоджено з Міжнародним стандартом бібліографічного опису (International Standard Bibliographic Description) (ISBD) та Опис ресурсу та доступ (Resource Description & Access) (RDA).

Додатки

- Додаток А – Контрольні підполя
- Додаток В – Бібліографічні записи повного рівня – приклади
- Додаток С – Бібліографічні записи мінімального рівня – приклади
- Додаток D – Багатошрифтові записи
- Додаток Е – Алфавітний список неоднозначних заголовків
- Додаток F – Початкові статті (багатомовний список початкових неозначених та означених статтів)
- Додаток G – Список змін у MARC форматі
- Додаток H – Локальні / видалені поля
- Додаток I – Джерела кодів організацій
- Додаток – “Бібліографічні записи на окремі типи видань” – приклади укладачів методичних рекомендацій

- Додаток – “Визначення сутностей RDA. Словник” – автор Ірина Баньковська

Розділи загальної інформації

Розділи загальної інформації виділені для груп полів, що мають подібні характеристики, щоб запобігти повторенню. Ці розділи надають інструкції для позначень змісту, які є спільними для кожного з полів такої групи. В описі кожного конкретного поля дається посилання на відповідний розділ загальної інформації полів даної групи.

Наприклад, розділ X00 Ім'я особи – загальна інформація надає інформацію, що стосується точок доступу – імена осіб. Цей розділ загальної інформації надає інструкції для позначень змісту, які є спільними для кожного типу точок доступу – ім'я особи, чи він використовується в полі 100 (*Основна авторизована точка доступу – ім'я особи*), чи в полі 600 (*Додаткова предметна точка доступу – ім'я особи*), чи в полі 700 (*Додаткова авторизована точка доступу – ім'я особи*) чи в полі 800 (*Додаткова серійна точка доступу – ім'я особи*). В описі кожного конкретного поля (100, 600, 700, 800) дається посилання до розділу загальної інформації – X00 – Ім'я особи.

Компоненти детального опису полів

Детальний опис поля, зазвичай, містить:

- Перелік позначень змісту.
- Визначення та застосування символічних позицій чи поля.
- Правила застосування позначень змісту з прикладами.
- Домовленості введення інформації.

- **Перелік позначень змісту**

Перелік позначень змісту подає назви позначень змісту (підполів) і код повторюваності / неповторюваності (П чи НП).

Для *Лідера* та *змінних контрольних полів* (00X), перелік подає назви символічних позицій та їх, визначені кодами, значення.

Для *полів змінних даних* (0XX-9XX) перелік містить значення позицій індикатора та кодів підполів. Код повторюваності / неповторюваності (**П** чи **НП**) на рівні поля визначає, чи поле може повторюватись в записі. Код повторюваності / неповторюваності (**П** чи **НП**) підполя визначає, чи може підполе повторюватись в полі.

- **Визначення та застосування символічних позицій чи поля**

Визначення та застосування символічних позицій чи поля описує зміст символічних позицій чи поля, правильність їх використання у окремих типах бібліографічних записів і надає іншу інформацію, таку як правильність використання та повторюваність за певних обставин.

- **Правила застосування позначень змісту з прикладами**

Правила застосування позначень змісту з прикладами описують застосування кодованих значень та підполів, які подані в алфавітному / числовому порядку.

Приклади ілюструють використання позначень змісту та містяться одразу за описом. Більшість прикладів показують застосування правил каталогізації ***Опис та доступ до ресурсу RDA (Resource Description & Access)***, хоча деякі – узагальнене MARC застосування. Деякі з прикладів показують особливі випадки. Не всі приклади є реальними бібліографічними записами.

- **Домовленості введення інформації**

Домовленості введення інформації надають загальні правила для застосування позначень змісту та пунктуації, пробілів, використання дисплейних констант. Пунктуація, яка використовується в полі, зазвичай, обумовлена правилами каталогізації чи правилами створення предметних точок доступу (відповідно до *Опис та доступ до ресурсу RDA (Resource Description & Access)*, *Міжнародного стандарту бібліографічного опису (International Standard Bibliographic Description)(ISBD)* та *Правила складання предметних рубрик: методичні рекомендації*).

Спеціальні графічні позначення використані у цьому документі

0 – Графічний символ “0” використовується для позначення цифри “нуль” в тегах, позиціях індикатора та в інших місцях. Цей символ слід відрізняти від великої літери “O” у прикладах та у тексті.

- Графічний символ “#” використовується для позначення пробілу в полях кодованих даних, позначеннях індикаторів та інших особливих випадках, коли присутність пробілу може сприйматися неоднозначно.

\$ - Графічний символ “\$” використовується як частина коду підполя, що позначає роздільник. Коди підполів подаються таким чином: підполе \$a.

| - Графічний символ “|” позначає символ-заповнення в бібліографічному записі, коли не існувало спроби закодувати відповідну позицію.

/ - Графічний символ “/” (скісна риска) використовуються для позначення позицій в кодованих *полях Leader, 007, 008*. Наприклад: 007/00 або 008/12.

1 - Графічний символ “1” використовується для позначення цифри “один” і його слід відрізняти від великої літери “I” та маленької літери “i” в латинському алфавіті у прикладах та тексті.
